

Jaunimas

Mēnesinis laikraštis skiriamas jauniešiem.

ŽMOGUS, JO DARBAS IR GĪVENIMAS.

Žmogus ūra pasaulio dalelē. Ir jo gīvībē bei darbai priklauso bendrajām gīvenimui. Tai, rodos, taip aišku, jog tik tereikia apsizvelgiant pasakīti: visai negāli būti kitaip.

Tatiau nekartā vienas ir antras tiki, jog pasaulis ir gīvenimas stojasi prieš jī kaip pati nekanta. Ir teliekā žmogui skūsties dēl gīvenimo sunkenībiū.

Bet ar ne taip, kad visa, kas aplink mus ūra, kaip-noris pareina iš mūsū dārbo arba nors stovi artimame sātīkīje su juo? Ir ūra daug išmintingū arba nors pritīrusiū žmoniū, kurie tiesiog tvirtina mūsū gīvenimā esant mūsū veikimo ir dārbo vaisiu. Reikētū mėginti, ar taip ir ūra. Pamatītume.

Tad gāl ir kita dār pastebētume, būtent, kad žmogaus veikimai ir darbai visumet ūra tokie, koks patsai ūra žmogus. Visai ir negāli būti kitaip. Žmogus negāli apsireikšti, koks jis nēra. Berods: žmogus gāl ir veidmainauti. Tik tas sakinīs kaip tik tvirtina pirma ištartā mintī. Ištikrūjū: ir gīvenimas visumet toks ūra, koks patsai žmogus.

Jeigu mūsų gyvenimas yra suires, netvarkus, silpnas, kupinas neteisingumų, tai tikra, mes patįs tokie. Ir todėl, norėdami taisyti gyvenimą, būtinai turime pradėti su savimi.

Kuomet mumyse visi mūsų gyvibės reiškiniai gražiai sutars, tai yra: kuomet mes patįs būsime harmoniški, būtent tvirti, tvarkūs, rimti, skaidrūs, atviri, šviesūs, teisūs, tuomet bus tokie ir mūsų darbai bei veikimai. Ir toliau toks turės būti visas mūsų gyvenimas, visi jojo padėjimai.

Kaip tik panorėsime jį taisyti, turime kreipti savo dėmesį į save. Su savim turime pradėti. Kaip mes dėvime, kaip gulime, ką ir kaip valgome ir geriamo, visa-tai atbotina ir gal taisytina. Gi mažiausieji dalykai rįsasi prie mūsų veikimo ir stąto mūsų gyvenimą. Bet už visa svarbiausia yra tat, ką ir kaip mes jautiamo, mąnome bei norime ir ką mes kalbame.

Visai nėra išvengiama, kad rįtojaus dieną būsime tokie, ką šiandien mąnome ir pasąkome. Tarki visomet giliai jausdamas tvirtą, teisų zodį, ir tu būsi išlengvo pats tvirtas ir teišus. Meluoki, veidmainauki, apgaulk, ir tu greitai būsi vėjo leketas, arba puspuvis vėjo nešamas lapelis, visų mindiojamas ir skaudiamas. Nors kartais ir išroditų, jog dār esi — žmogus.

Gyvenimą, savo ir kitų, net visos tautos ir žmonių laime ir nelaimė stątome save gerindami ar blogindami. Tai yra mintis, kurią žmonių jau tūkstantis yra išstares. O taria jį vis išmintingiausieji.

O dvigubas yra mūsų tokio darbo vaisius. Kokiu mes gyvenimą padare esame, toks bus vėl ir jo veikimas į mus patius. Ir taip jis mus gelbės gerame ar blogame mūsų darbe. Save gerino ir gerino tuomi ir gyvenimą, tasai kas dieną, net jau kas akies mirksnį remia ir tvirtiną gerąjį mūsų darbą ir gerina bei tvirtina mus patius. Antraip vėl: save blogino ir blogino tu ir gyvenimą, tasai kas dieną sunkiau užgula ant mūsų darbų ir mūsų. Ir vertia mus į bedugnį. Taip visai nenumatomai ir neapsąkomai yra svarbu visa, ką mes mąnome, norime, geidiamo, ką kalbame ir veikiamo, kaip pasielgiame ir ką dąrome. Kiekvienu tokiu savo gyvibės apsisreikimu mes kilame ar grimstame, atsigauame ar nįkstame, švieson stojamės arba tamson grimstame. Tas pat nusiduoda ir gyvenimui. Ir ištikrųjū mūsų gyvibė kaip ir visas gyvenimas yra nuolatinis mirgėjimas.

Nenoroms ir nežinioms mes save bloginame. Negreitai pastebime savo veikimo vaisių. Ipatiai tuomet jie mums pasilieka tarsi užkloti, kuomet apsisvaiginame visokiais gėralais ir valgiais, toliau visokiais nešvariais jausmais bei geismais ir pagaliaus dār tūlomis mintimis. Tuomet nebemątome gyvenimo savo akimis. Svaigulio rūkuose jis pasirodo. Ir kaip tiejie mainos, taip mainosi mūsų pasaulio ir gyvenimo supratimas. Ir tad mes tām atitinkamai veikiamo ir vargstame. Nėra tad mumyse tvirtibės gyvenimo bangose. Negalime apsisreikšti iš savo vidaus gelmių. Visa, ką dąrome, yra valdoma svaigulio.

Išeiti iš to ūra sunku. Vis dėlto galima. Nėtinka tām atsisėdus ir rankas sudėjus mąstīti, kas gera, kas bloga, ko saugoties, ko tvirti. Ne, tvirtai pasirūzus reikia veikti, dirbti. Bet pasirūzimas turi pareiti iš pasišventimo tām, kas gražu, teisu ir gera. O tokiu būdu pasišvesti turime pirma mažiausiuose kasdienio dalīkuose.

Taip išlengvo gerisime save, savo dārbus ir gīvenimā. Ir išlengvo vis daugiau praregėsimė ir kilsimė, kol nestovėsimė platiame harmoniškame gīvenime pildīdami didius uždavinius. *Vidūnas.*

JURU DIDVIRIS.

(Mūsū dienū atsitikimas.)

Buvo tai šiū metų vasārī. Meksikos jūrose plaukė māzas garlaivis. Būdamas jūrū augštumė, pradėjo degti. Anksti rītā jūrininkai pastebėjo ugnī laivo apatioje. Ir kiek tiktai īstengdami mėgino gesinti ugnī.

Bet visas jū trūsas išėjo nieku. Nuolatai drāsiau liepsnos sieko tolīn. Nei māzumā jū nesulaikė jūrininkū dārbas. Vis toliau reikėjo traukties nuo ugnies. Tikrai galinga ji skubinos baugiu greitumu laivā paversti pelenais. Ir žmonėms beliko pasirinkti žūti ugnīj ar vandenījė.

Tai laivo vadovas, kapitonas 65 metų, kreipė laivā tiesiog ī krāštā. Tikėjo, kad nuplauksiās dār lig jo, kol nebūs liepsnos laivo sunaikinusios. Jo pasturgalis jau ir buvo beveik visai tēkes liepsnoms. Visiems savo žmonėms kapitonas liepė eiti visai ī pirmgalī. Vienas pats jis pasiliko prie vairo rāto.

Netrukus liepsnos kilo ir kapitonā apsiautė. Bet jis to nebojo. Kiek tiktai buvo galima, jis leido laivui plaukti krāstan. Tad buvo tasai ir gi mātomas. Bet jau nīko

kapitono gālės. Dār prisegė vairo rātā, jeib laivas pasiliktū toj patioj vagoj, nors kapitonas būtū sugriuves. Ir laivas plaukė. Pagaliaus atsitrenkė. Buvo ant seklumos užbėges. Bet ir vos keli sieksniai toliau jau krantas. Jūrininkai visi galėjo jī pasiekti. Žvalgės savo kapitono. Bet tas jau buvo zuves liepsnose.

Pranešė tai Anglū laikraštis Daily Chronicle.

RABINDRA NATH TAGORĖ.

(Reikia žiūrėti skīriuje: Iš dabarties.)

Prakilnios Giesmės.

Gitanjali.

Tu, mano gīvībės gīvībe!

Visumet pasistengsiu
savo kūnā Svāriu laikīti.
Žinau, jog sānariuos mano
gīvas ūra tavo kvāpas.

Visumet pasistengsiu
neteisībe nuo mānīmo šālint.
Žinau, jog teisībė, tai tu,
kurs vienas tik dvāsioje mano
uždega išminties Sviesā.

Visumet pasistengsiu
blogumus iš širdies išvarīti
ir žīdrā laikīt savo meile.
Žinau, jog tu turi sostā
mano širdies šventikloj.

Visumet pasistengsiu
savo dārbu apreikšti tave.
Žinau, jog tavo galībė
duod mān veikimui jėgū.

Esmi tše, tau giesmēms
giedoti. Tavo name
kertelēje mano vieta.

Tavo pasaulije neturiu
aš jokio darbelio. Ir gīvibe
nevertā išliet tegaliu gaidomis.

Kad prieis tīlosios tavo tarnības
valanda tamsioj naktovidio
Sventīkloj, lieпки māt, viešpati,
ateit pas tave ir giedoti.

Kad rītmetiui auštant
būs stīgos auksinēs harfos
sutārdintos, paaugštink mane
māt liepdams ateiti akīvaizdon tavo.

Visaip mane pasaulij laiko,
kurie mane tše mīli.
Kitoks su savo meile tu!
Ira didesnē ji uż jūjū.
Mane tu išvaduoji.

Jeib jū aš nepamirštiau,
manes palikti vieno
jie nedrīst niekumet.
Bet dienos eina — nīksta —
taves nēra matīti.

Nors nešaukiu taves maldoj,
nors nelaikau taves širdij,
tatiau gi uż mane
vis tavo meilē laukia —
ji laukia mano meilēs.

Verstos šios giesmės pasinaudojant vertimu Vokietū kalbon. Nēra rašitos
jos eilēmīs, bet liuosais ī posmelius tvarkītais sakiniai. Mēginta taipo-jau rašiti
antrajā šiu giesmiū. Bet pirmoji ir tretioji kaip matīti kitaip verstos. Vds.

Kristīono Duonelaitio Atminimui.

(1. 1. 1714—18. 2. 1780.)

O tu, miels Dieve, tu dangiškas geradēji,
tu pirm āmziū, kaip mes dār dūmot negalējom,
jau išmislijai, kaip kartā mes prasidēsīm,
ir ko mums reikēs, kad Šviesā šia pamatīsīm.
Tu mums sānarius ir ūmus visus dovanojai
ir sudavādijai kiekvienā reikalā mūsū.
Tu dienas verksmū bei diaugsmū mūsū paskīrei,
ir gi nulēmei jau koznām ilgumā dieneliū.

Šiemos rūpesniai, 624.—632. eilė.

Titia šiuos tikības apsiškimus stātome po viens antru. Ten kalba Hindas,
nekrikštionis, šišon Lietuvis krikštionis.

IS MANO KASDIENIO.

Mano darbo tikslas.

Vėl māt kas-noris prikiša, būk aš brukās Lietuviams
vien tiktai īpatingus mokslus, būtent theosofiā, arba net
stabmeldiū (!) tikībā. Nēra mano kaltē, kad tūli žmonēs
neturi užtenkamai gabumo, jeib galētū kalbėti be paklaidū.
Kaip Šviesa, sāmonē, išmintis, taip ir theosofiā, tai ira
Dievo išmintis, nēra mokslas. Joks mokslas negāli dienos
Šviesos žmonēms suteikti. Taip joks mokslas ir negāli
pranešti theosofios. Jis galētū berods jā apreikšti, kaip
išmintingām žmogui kalbant numanīti galima (berods
nevisiems), jog jis išmintingas. Tik jo kalba nēra išmintis.
Kad tatiau kas-noris jā taip vadintū, arba kitas īpatingiems
mokslams theosofios varda prikergtū, tai jo jau bus proto
arba — neproto dalīkas. Bet aš uż tai neatsakau. Ir
neskelbu kokios-noris tikības. Tokiu būdu kiekvienas
filosofas, net kiekvienas mokslininkas savo tikībā praneštū.
Mane tikības pranašu vadinant apsiškia toks-jau protas
kaip tū žmoneliū, kurie pirm keliū metū matidami, jog
negeriu, kaip kiti, alaus ir degtinēs, bet skaidraus, šviezaus

vandens, manes klausė: "Kokio tikėjimo jūs esate, kad negerate nei alaus, nei konjako, nei nieko?" Atsakiau: "Tse nėra dalikas kito tikėjimo, bet kito, būtent skaidresnio proto." Tik, rodos, to mano sākimo jie nesuprātė. Līg pasididiuodami išgėrė savo stiklus. Tur būt mănė jų protā esant geresniu; kadangi konjakas jų nuomone naudingesnis gėralas negu skaidrus vanduo. Aš bandau augštesnį pasaulio supratimą žādinti. Toki supratimą nori teikti ir paprastasis mokslas. Skirtumas tik tame, kad jis nori, kad žmogus išidėtū į galvā jo žinias. Dār-gi kartais ir parodo, kaip galima tas žinias įgiti. O aš, sekdamas senūjų paveikslā, rāginu doroj pakilti, klaidingus ir sveikātai, dorai bei protui kenksmingus pāprotius mesti. Tuomet auga žmogaus protas, tvirtėja valia ir didėja išmintis. Ir jis visā gyvenimā kitaip supranta. Dār gi daugiau už tai. Žmogus, kurio išmintis ir valia yra galingesnė pastojusi, yra ir didesnis žmogus. Todėl savo pasistengimu mėginu tarnauti mūsų tautos kilimui, ne kitiems dalikams. Kas to nemātė, neturėtū manes kältinti.

Gyvenime veikiamos gālės.

Nesenai aplanke mane Lietuvis, kurs nuoširdiai rūpinasi mūsų tautos atsigavimu. Ir mum pasiņnekant, ištarė jis tā minti, būk tas tautinis dārbas daug geriau pasisektū, su kuriuo žmogus su garsu titulu galėtū būti menamas, nors tas žmogus nieko ir nedarītū. Mān pasirodė ta mintis klaidinga. Bet vėliau apmastėdamas supratau, jog ji nėra netiktai klaidinga, bet tiesiog klaidinanti ir pavojinga. Gyvenimas nelaikomas to, kas pasirodo, bet to, kas tikra yra, ne vardū ir titulū, bet gīvū jėgū, ne mono, bet teisībės. Tik iš paviršaus žvelgiant, gāli kitaip išveizėti. Bet ir tik trumpām laikui. Tad ir pasirodo visas tuštumas. Mes tegālime kā pasiekti, kuomet savo dārbei visas jėgas skirsime ir be aplinkeniū bet atsargiai ir protingai žengsime prie savo tikslo. *Vds.*

Miško Pasaka.

P. Galaunė.

IS DABARTIES.

Dailės veikalo likimas. Visas pasaulis sujudo išgirdes, jog garsioji Mona Lisa, veikalas vieno didiausiųjų dailininkū, kurs buvo vardu Leonardo da Vinci, pirm dviejū metų iš Parizaus mūzėaus esās pavogtas. Ir niekas nežinojo, kur jis dinges. Tai, pernai rudenī, jis išnėrė iš savo glūdumos. Vagis jį prisīlė Itālīj pirkliui, kurs veikalā atidavė savo krāsto valdiai ir toji Francijos valdiai. Taip Mona Lisa vėl sugrīžo į savo namus.

Tame nieko īpatingo nebūtū. Ir viso to neminėtume. Bet su tuo veikalu rišasi daug slėpiningū jėgū, kurios šiandien dār negana pastebimos. Vaizdas rodo moterā. Nėra toji nepaprastai grazi, bet visai nuostabiai īpatinga. Žiūrėdamas į ją, līg esi viliojamas kokiū slėpinių giln, tolin žvelgti į tā vaizdā. Ir niekas nežino pasakīti, kodėl tas veikalas taip į žmogū atsiliepia. Nežino, kame to veikalo stebuklas randasi. Keli žinovai

esā net pastebēje, kad iš tos moteros veido apsisākās paties dailininko veidas. Tatiau visi tie dalikai, apie kuriuos skilptiojama ir kalbama, vaizde tarsi līg neištarti susikaupe ģra. Leonardo buvo nepaprastai didis dailininkas. Ir nezinoma, ar jis kuomet nors kokiū sântikiū ģra turējes su kokia motriška. Bet, rodos, neabejotina, jog Mona Lisa jo jausmus ģra sukēlusi. Galima net manģti, tie tur būt buve labai gilūs ir prakilni buve. Tatiau minimi du žmogu nieku būdu nėra parējusiu ģ artimesnģ pasizģnimā. Kā abu jautusiu uz viens antrā, ģra like neištarta. Vienok iš jos pusēs daug reiškiasi jos veide ir rankoje, iš jo pusēs vėl daug tame, kaip jis jos pavidalā ant audimo lipdēs ģra. Abidviejū labai ģivi ir gilūs neišreikšti jausmai ir mģnģmai tāpo tokiu būdu prijungti prie vaizdo. Ir jie ģivi dār ir šiandien, 400 metų beveik po vaizdo tvērģmo. Visiems, kurie turi gana regintias akis, visai nuostabu išrodē, kaip tas vaizdas buvo veziamas Italijoje iš vietovēs ģ kitā, beveik tais keliiais, kur kartā Leonardo buvo keliāves, ir pagaliaus kokģ laikā Romoje parodomas, kur jģ jo mistras ģra tvēres. Daug žmoniū stebējos tomis gālēmģs, kurios iš vaizdo spindi. Bet jū versmēs, toli nuo mūsū ģvenimo ģra visumos gelmēse. Retai koks veikalas ir jo likimas taip aiškiai išrodo, jog jis visumet

toks ģra didis, kiek suvaldģtū ģivū, giliū jausmū ir mģnģmū prie jo rišasi, kurie kģla iš dviejū abiejū litiū žmoniū. Tos jēgos nėra koks niekis, bet tikribēs, kurios per āmžius veikia.

Nobelio pašalpa, skirta tūlus metus atgal labai turtingo mirusio Svēdo, vardu Nobel, žģmiesiems mokslininkams, rašģtojamams-poētams ir kt., jū darbams paremti, praeitais metais teko neminant tūlū mokslininkū ir tt. ir vienām Hindui. Vardu tasai Rabin dra Nath Tagorē. Atsitiko tai, tur būt patariant vģriausiui Svēdijoje princui, kurs ģ pāžintģ parējes su Tagore. Visur žmonēs nustebo. Nezinomas Europoje buvo līg šol tas poētas. Parāšes jis ģra dainū rinkinģ: Gitanjali, tai ģra: Prakilnios giesmēs. Jū kelis atspaudiname šiame "Jaunime". Sākoma, tām Nobelis neesās skģres savo palikimo. Tagorē esās labai turtingas. O Nobel nenorējes, kad būtų tiktai garbē išreikšiama mokslininkams, rašģtojamams ir tt., bet ištikrūjū paremti neturtingieji savo darbe, jeigu tasai kokiai-nors tautai ar žmoniģjai labai naudingas būtų. Gāl todėl kuomet Nobelio pašalpa teks ir vienām nors Lietuviui! Tatiau ir minimasis pašalpos suteikimas, daugiau negu 200 000 M., atnešē labai ģpatingā vaisiū. Pasaulis naujai nurodomas ģra ģ Hindū mģnģmā. Jie su savo žģmia prakilnģbe ir skaidrumu naujā gauna intakā ģ Europos sāmone.

Prūsū Lietuvoje tautinis ģvenimas eina nuolatai, nors ir pamazu ģivģn. Tilžēj geroj santaikoj dirba "Lietuviū Klubas" ir "Giedotojū Draugija". Pirmoji labai stipriai rema antrajā. O "Giedotojai" savo būdu gelba "Klubā". Taip 24. Vasārio, kaip "Klubas" kēlē savo vākara. Mūsū ģvenimas eitū tikrai spartiai pirmģn, kuomet visos draugijos taip vienā kitā paremtū. Berods tuo-tarpu Tilžēs "Lietuviū Klubas" tur būt ir ģra veikliausioji draugija. Dār Klaipēdos "Vienģbē" kiek panašai ģ jģ dirba, būtent beveik kas savaite savo draugus sukviesdama ģ dārba.

Prūsū Lietuviū laikraštija tur būt sulauks taipo-jau permainū. Susitvērē Tilžēj "Spaudos" draugija "Savaitrašģtui" leisti. Bet rodos reikēs jai susidēti su Apžvalgininkais ir leisti laikraštģ su gotiškomis raidēmģs, kurs tarnaus kaip Savaitraštis tiesiog tautiniam Prūsū Lietuviū ģvenimui. Gāl pradēti derējģmai prieis prie naudingo gālo.

Daugiau pasitikējimo viens kitu, to, rodos, mums Lietuviams labai reikia. Vos vienā atsitikimā esmģ minējes, jau tše ir antras. Dr. Steputatis, Tilžēs ir Pakalnēs apskr. atstovas, Prūsū Landtage sākē ten kalbā išrodģdamas, kad Lenkai tā pātģ prieš Lietuvius Did. Lietuvoj dāro, dēl ko jie sāko turģ priezastiū skūsties ant Vokietģiū.

Tuoj "Liet. Žinios" pašaukē jo politika negera, pastatģdamos Dr. Gaigalatģ jām paveikslu. O mes dār vis belaukiame iš Dr. G. veikimo, tik līg šol nesulaukēme. Iš anksto spresti apie Dr. Step. žģgius ģra nesitikējģmas. O tas visumet kenkia. Galima jģ išteisinti tik sākant, kad pareinās iš nesupratimo. Palauke, kaip visa išeis, tuomet spresime. Bet tuojau nutarti ģra nepasitikējģmas, kurs niekām naudingas, bet, lengva suprasti, kenksmingas.

Klērģkai ir Antiklērģrikai kartais labai ģpatingai apsireiškia. Pareina tai līg netikētai lakštelis ar laiškias, kodēl šio ar to klērģkālo, šio ir to antiklērģkālo darbus pagiriame. Mes Prūsuoje nepažģstame to priešingumo. Ir žiūrime ģ Did. Lietuvos dārbus vien klausdami: Kiek vertēs turi tie Lietuviū pažangai? Gana dažnai mes tai kokio žmogaus malonumo, tai kito gāl piktumo nenoroms vertiami spresti apie jģ neteisingai. Todēl nors pasistengti turime teisūs būti. Be to reikētū visumet atmintģj turēti, jog tos jēgos, kurios gamina tikrai vertus dārbus, veikia tolyn, nekludomos to, ar mes juos peikiame ar giriame. O kokioms-nors pasipriešindami, mes jas tikrai tvirtiname. Bet jeigu tos jēgos palaikios, jos savaime išnģksta. Mūsū rūpesnis turi vien būti, kad pātģ kuo-naudingesnģ dārba atliktume. Vds.

PASIKALBEJIMAI.

J. Rpk. Sil. Kā reiškia sapnai? Ar iš jų atspindi žmogaus praeitis, dabartis ar ateitis? — Sapnai yra atsitikimai neapsiŃkto gyvenimo skirniais, kurio materija vieną laipsnį smulkesnė yra dar už atheri. Kad ką patiriame paprastame gyvenime, mūsų smageniū dalelės suvirpi. Tuoj ir virpi drauge atherinė ir sapnū, tai yra: geismū materija. O kuo-giviau toji sujunda, tuo-smarkiau vis iš naujo sujunda ir smagenis. Atsiminkime tik to, kad kartą, kaip sąkoma, mūsų jausmai užgauti yra. Nors visa pamirstame valandelei, greit ir vėl įpuola. Tai kartais nei miegoti negalime. O jeigu ir imiegame, smageniū virpėjimai, jausmū supimas, geismū kilimai eina tolyn. Juos regime kaipo pavidalus. Ir sąkome: sapnuojame. Sapnai yra ištikrųjų mūsų geismū gyvenimas. O geismai yra sapnai. Ko geidiame, tą sapnuojame. O ką sapnuojame, to geidiame. Taip sapnai apreiškia dabartį. Bet kartais net senai nusistelbe geismai vėl sukila. Todėl galime sakiti: sapnai apreiškia ir mūsų praeitį. Bet geismai varamus kā-nors ir veikti. Nors iš pradios jie ir būtū silpni, kaip — sapnai. Iš lengvo tvirtėja. Ir mus pajungia. Taip tai veikiame, gyvename, kaip kartą sapnave esame. Sapnai tokiu būdu apreiškia mūsų ateitį. Bet yra ir

dār kitū sapnū. Geismū gyvenimo skirius nėra sujungtas tiktai su kūno gyvenimo pasauliu, bet ir su kitais augštesniais gyvenimo skirniais. Be to jis ir turi įpatingą savo givibe. O tajā arba ir tai, kā jis patiria iš augštesnio skirniais, jis nėra į smagenis. O kad jos jautrios gana, mes atsimename sapnave visai įpatingus dalikus. Tiejie yra kartais svarbūs ne vien mums vieniems, bet pasauliui. Jais apsiŃkia praeitis, dabartis ir ateitis. Tik tai re-tasis tesupranta. Ir labai retai tokie dalikai sapnuojami. Perdaug nesvarios ir nerangios yra paprastū žmoniū smagenis.

Br. Jnk. Ar galima tikėti sapnams? Jeigu sapnuoji apie kokį nors asmenį, arba sapne su juo kā veiki, tai iš ko pareinata sapnas? Ar veikia kā-nors tas asmuo? — Atsākimā galima nors iš dalies imties iš to, kas į augščiau statitā klausimā pasakita. Kalbēta tše apie paprastai patiriamus sapnus. Šis-on dār galiu ši pridėti: Imigti reiškia sąmone atitraukti nuo kūno, įpatiai nuo smageniū. Ji tad taip sākant spindi geismū materioj, kol neatsitraukia į smulkesne dār materiā. Bū-dama geismū materioj, sąmonė į tajā veikia ir gali paliesti netik to paties žmogaus smagenis, bet ir kitojo, su kuriuo žmogus rištas savo linkimu

arba savo nekanta. Ir pasidaro sąpnas vienām ir kitām, jog esās turējes dārbā su kitu. Paprastai žmonės dār negali savo noru sąmone dėti į geismū ir mintiū materiā. Todėl jie ir nėra pilnai liuosi sapne. Bet išiziūrėkime į juos: nėra jie liuosi ir pilnai sąmoningi net budėdami. Līg jie sapnuotū; taip jie gyvena ir veikia tat, prie ko geismai juos vertia. Taip-o-jau ir sapne žmonės į viens kitā veikia geismū traukiami ar vāromi, ne savo noru. Tik yra ir tokiū, kurie miegodami pasilieka visiškai sau žmonėmis, tvirti, liuosi.

Br. Jnk. 2. Ar jausmai: tikėjimas, viltis ir meilė pareina iš proto ar ne? — Tikėjimas, viltis ir meilė nėra jausmai. Tiejie tegali jas apsa-kiti. Ir su protu jos tiek te-turi deribiū, kiek karalius su savo knigino užveizdu. Jeigu žmogaus gales stātome į eile, tad visai apatioj yra kūno jėgos, augščiau jausmai ir geismai; toliau protas, noras, ir visai viršui meilė, tikėjimas, viltis. Ira tai gālės nesuliginamai prakilnesnės, sviesesnės ir stipresnės už norā, protā, geidimā, ir tt. Tiktai jomis pati žmogaus esibė teapsireiškia. Kuomet žmogaus gyvenime labiau toji o ne prigimtis veikia, tuomet meilė, tikėjimas ir viltis yra galingos. Šitos gālės todėl žadinamos, žmogui gyvenant ir veikiant ir maziausiuose dalikuose su teisingumu, širdingumu, prakil-

numu, kantra, pasiŃventimu ir tt. Proto uždavinis yra meilei, tikėjimui ir viltiai tarnauti. Tik ne-reikētū maniti tikėjimā esant sutikimu su kokiais mokslais. Teisingiau jį vadisime tvirta valia, tvirtu pasirizimu.

Girios Paukštelis. Ar kenkia prakilnumui audringas gyvenimas ir silpnas maistas? — Atsizvelgdami į žmogaus prakilnumā galime žmogū suliginti su gēlele. Ir tosios žiedas neatsiveria audroje. Taip ir žmogaus prakilnumas paprasta neapsireiškia, kuomet žiaurumas jį apsupa iš visū pusiū. Bet žmogaus esibė yra labai daug tvirtesnė negu gėlės givibė. Žmogus turi vāliā. Ir pasitvirtindamas būti teišus, malonus, kantrus, trumpai: prakilnas ir po žiauriausiū padėjimū, jis ir išmoksta toks būti. Kartais net labai greitai. Tik pradia labai sunki. Ir reikia, nors viskas žūtū, tvirtām pasilikti. Tad audringas gyvenimas kaip tik tinka prakilnumui stiprinti. Ir ant gyvenimo audrū plauki savo vālios sparnais kaip audrū paukštis. Tad ir silpnas maistas nebėra klūtis. Bet iš pradios jis taip-o-jau labai yra kenksmingas. Audringas gyvenimas veikia smarkiai į kūnā. O kuomet tasai silpnas, negerai maitintas, jis nedaug pakela ir patraukia visā žmogaus domā į save. Tuomet sunku dār maniti ir apie prakilnumā. Bet kuomet pradia padarita visa

būna lengviau. Tik ėra ir atslūgiū. To nereikia pamiršti. Bet ir nenusiminti.

Stasys. Kaip sveikiau plaukus nešioti? Ar ilgus ar trumpus? — Rodos ilgus. Norint būti trumpais plaukais, reikia juos dažnai kirpti. O tad jie greitai auga ir laiku jų šaknis pasilpsta. Tuomet plaukai slenka. Nešiojant ilgus plaukus nereikia pamiršti, jog reikia galvą svarią turėti, ją kas savaite ar antrą trinkti. Bet visumet plaukus gerai išdiovinti ir galvos uodą mąžumą ıtepti labai svaru aliejumi. Įpatinga ėra ir ta mintis: Senovėje būdavo vergams plaukai trumpai nukerpami, dıkieji nešiodavo juos ilgus. Nūdien, tur būt, žmonės beveik visi vergai pastojo.

Kaukas. Kaip išvaduoti blogus praeities dārbus? — Niekšai ir bailiai - kvailiai pasidāro gālo, kuomet užeina jiems blogū jų darbū vaisiai. Tiki, jiems taip išklūsiā. O nėra tai galima. Kaip padaritas dārbas negāli būti nepadaritas, taip žmogus ir mirdamas nepabėga atsakomıbei už savo dārbus. — Didvıriai, ar jie žinotū ar ne apie žmogū ir jo āmžius, visuomet stengiasi už padarıtā blogā dārbā statıti gera, prakilnā. Drāsiai ir nieko nebodami atitaiso, kur apsirike buvo. Išmintingieji sāko, taip esā gerai padarıta.

— Kaip melsties? — Nuolatinis pasišventimas tām, kas

gera, gražu, teisinga, ėra geriausia malda. Vds.

In „Jaunimā“.

Slėpininga naktis.

Parāšė Aras be sparnū.

İs visū pusiū mus apsupia slėpiniai. — Vienā nāktı ilgai-ilgai negalėjau užmigti. Ivairios mintis plaukė per mane. Pagaliaus nurimau. Apėmė mane nuostabumo jausmas. Suskambėjo manıje "Esmi". Jau tankiai tas jausmas mane buvo lankęs, nors ne nuo senai. Jām užėjus, būdavo labai malonu, tik neilgām. Tuoju pakildavo paklausū debesis — esmi: iš kur? kām? kas bus su manim? . . . Ir užtemdindavo malonumo saulute. — Įpatingai vārgino mane mintis apie visumos ir māno paėjimā. Būdavo, šioms mintims užėjus, dingsta visas smagumas. Pasijausdavau esās silpnas, be jėgū. Jieškodavau knıgose. Ši-tā ir surasdavau, bet ne daug. Ir visa buvo neaišku ir nesuprantama.

Ši kartā malonumas ėjo didın ir didın, nors stojos prieš mane ilga paklausū eilė. Rodos apsupus mane neapsākoma prakilnıbė, rodos ne būtiau neturtingam savo kambarıj, bet gražiausiuos rūmuos. Ir, rodos, ne vienas aš tik su savo žmona bet su neapsākoma visokiū esıbiū daugıbe. Ir plaukia mintis per mane, tartum, jas mām kas sakıtū, mintis, kuriū niekumet nebuvo manıje.

"Žmogau, tavo valia ėra galıbė, juo labiau Dievo, in kuri

tiki. İ Dievo Vālios galıbės plaukia, kaip kokia dulkeliū debesis, mintiū materia. Kiekviena tū dulkeliū ėra gıva esıbė, tik be žinojimo ir žinojimos. Tos esıbės siuntiamos jų jieškoti. Ir Dievo Vāliai liepiant, virsta jos in jausmū bei geismū matėriā, toliau in gıvıbės, dār toliau in aiterine, o galū-gale in regimāją matėriā. Tše jos pasiekia žemiausi laipsni ir nuo tše jos ima kilti augštın, viena in kitā veikdamos. Bet nevisos jos esti po vienokiais padėjimais ir ne visos kartu kıla. Vienos kur kas pralenkia kitas. Tokia Dievo Vālia. Pakilėlės Dievo duotais istatais ima atsilikėles ir veda jās augštın, Dievop, kartu pātios eidamos. Ir stojosi taip augmenis, gıvuliai ir žmonės. İra ir žmonės pralenkusiū esıbiū. — Visa ėra gıva, nieks nepražūs, visa bus "išganıta". Nenusi-

mink, kad esıbė esıbe stengiasi žudıti. Visuma ėra Meilės valstıbė, kur ir piktıbėmis meilė parodoma. Ir atsimink, kad esıbės plaukė iš Dievo Galıbės ne vienā tik kartā, o plaukia nuolatai, per āmžiū āmžius. İseina be žinojimos, o grıšta su savės žinojimu."

Ir pajautiau, kad kas tai svelniai sujudio mano dirgsnis. Rodos, kad kas tai traukėsi nuo manes, pasākes, kas reikia. Ir sujudio visā žmogū. Tartum drungnu vandeneliu apliejes. Ir, rodos, tikrai taip. Negalėjo gimti manıj tokios mintis. Ir be žodiū. O aiškios. Negalėjau in sākinius visū jų sutalpinti. Ir nereikia, nės visa ir taip ėra aišku. Aišku, kas ėra evolūcia, kas ėra jos prasmė, kas aš esu ir kas visa.

Rašiau po naktovıdio, drėbulio paimtas. Neperrašiau, nės noriu paduoti viešumui visa taip, kaip iš sık mano siela sākė.

İs mūsų raštijos.

Pijus Matiulis, Sugriuves Gıvenimas. Trijų veismū drāma. Vilnius, 1913. mt. M. Piaseckaitės - Šlapelienės knıgino leidinis. Kaina 50 kap. — Turinis toks: Ukininkas Šluobas girtuoklaudamas netenka ūkio, žuva jām motera ir sūnus, ir jo dūkra pasidāro gālā. — Daug tame veikale gerū pasikalbėjimū. Daug gražū, rodos, žmoniū vartojamū žodiū. Nėra abejonės, jog rašıtojas ėra talentas. Bet mām rodosi, jo dovanos tinka veikiau apısakoms rašıti, ne drāmoms. Jo žmonės, ėpatiai pirmame veiksmė, tai vienaip, tai antraip išrodo, šıpsosi, kur rodos nereikia; Jonas, Šluobo tarnas, jausmingas, doras žmogus, kartais lig ne savo būdu prataria, kaip pav. atsistodamas nuo stālo Šluobui parvažiāvus. — Veikalas primena Rusū Maxim Gorkio Nakvıne. Ignatelio karakteris tarsi iš ten imtas; o 3. veiksmas visas atspindi Gorkio dārbā. — Veikalas prėmiuotas "Blavıbės" draugijos tām parinkto komi-

têto. Bet kazi-kâm tokie veikalai! Rodos "Blaivîbê" nori, kad jû vaidinimu žmonês būtû baidomi nuo girtuoklâvimo. Bet veikalas parodo, jog Magdê, Žluobo dūkra, ir Uršê, jo tarnaitê, abi matîdami Žluobo girtuoklâvimo vaisius, tatiau pradeda net pâtios girtuoklauti. Kaip tai galêtû dâr vaidinimas kâ gera ištaišiti. Tikra ironîa tokiû veikalû. Vis dėlto skaitau jî mielau prie mûsû raštijos turto, ne kaip visus vertimus kitâtautiû sâslavû.

Jovaras, Sielos Aidas. Vilnius 1913. mt. Brevdos knîgîno leidinîs. 20 kap. — Ira tai posmeliu rinkinelis. Pridêtas gale dâr poetiškias rašinelis. Dailu, kas tše paduota. Jovaro poezia nereiškia gilû, galingû jausmû ir mintiû, bet eiliû rhytmas, sutaikinimas ir žodiû parinkimas ira tikrai pavizdingas.

Dr. P. Avizonis, Aklumas ir Trachoma Lietuvoje. Vilnius 1913. mt. M. Piaseckaitês-Slapelienês knîgîno leidinîs. 20 kap. Atspaudimas iš "Lietuviû Tautos". — Patarimai, kurie tše paduoti, kaip apsisaugoti nuo akiû ligû, labai naudingi.

Dr. J. Slapelis, Kristîono Duonelaitio Râštai. Vilnius 1914. mt. M. Piaseckaitês-Slapelienês knîgîno leidinîs. 75 kap. — Labai gerai padârê Dr. J. Slapelis šî Duonelaitio râstû rinkinî išleisdamas šiais metais. Gražus tai mûsû poêto atminimas.

Žemaitês Râštai IV. Vilnius 1914. mt. J. ir P. Leonû leidimas. 20 kap. Rugsêjo n-rij 1913. mts. rašiau apie II. ir III. tû râstû sâsaginî. Pamiršau tuokart pasakîti, jog III. rašteliu apîsakâ apie Sutkus, tai lig žvaigždêlê naktîj. Tik tše î gerâ puse per daug linkta, kaip kitur î blogâjâ. Ir naujasis raštelis vertia mus paboti veik vien tik blogus Lietuviû îpatîbes. Gâl tai ir ira verta. Ipatiai kuomet tai taip gîvai ir tokia turtinga kalba padaroma.

Vairas, literatûras, dailês, mokslo visuomenês ir politikos laikraštis. Išeina per mênêsî du kart iš Vilniaus. Did. Lietuvoje 6 rbl., kitur 8 rbl. Redakt.-leidêjas A. Smetona. Išêjo 3. jau numeris. Rašiniû skaitîti dâr nepriêjau. Uz tai vaizdeliais labai pasidiaugiau. Ipatiai patinka mân senelis Svent. apskr., Viln. gub. Žmogelis išrodo, lig iš tos gamtos auges, kuri aplink jî matîti. vds.

Is leidêjû - rašitojû pusês.

"Jaunimas" siuntiamas î namus uz 2,40 Mk. metams, î Didiâjâ Lietuvâ uz 1,25 Rublî, î Amêrikâ uz 75 Centus, pavienis numeris uz 30 Pfg., 15 Kap. arba 10 Cent. — Is Did. Lietuvos galima piningus siûsti îdedant î laiškâ popierinî Rublî, o 25 Kap. post. markêmis. Bet nereikêtû îdêti markes uz visa 1,25 Rbl. Laiškâ reikêtû îrašîdinti. — „Jaunimo“ tâm nesiuntiamo, kurio adreso neišskaitome. — Râsant î "Jaunimâ" îsakiai prâšome tikrajî gatvês numerî dêti. — Vêl visur pridêtas lakštelis.

Už leidêjus - rašitojus

Martin Aszmutat, Tilžej, (Tilsit) Garnisonstr. 9.